

Senki sem gondolta volna, hogy Poshik Gyula előző életében delfin volt.

Az ilyesmi még viccnek is rossz. Talán teve vagy rozsmár, ha már mindenáron ragaszkodni akarunk az állatokhoz. De hogy pont delfin?!

Egyrészt Poshik megjelenése nem tükrözött semmi delfinszerűt. Nem volt sem áramvonalas, sem karcsú, és egyáltalán nem úgy tűnt, mint aki széles jókedvében folyton vigyorogna. Börbajos volt, kedvetlen és tömpe, mint egy félbevágott gyertya. És többen nagy tétben mertek volna fogadni arra, hogy vízben kizárólag egyetlen irányt ismer: lefelé. Nyomorult és elkínzott testét csak a meder állíthatta meg a szinte kötelező süllyedésben. És ha még ez sem lenne elég bizonyíték, akkor arról az egyöntetű vélekedésről is be kell számolnunk, hogy elhanyagolt fizimiskája sokkal inkább az intelligencia fájó hiányáról, semmint megnyugtató többletéről árulkodott. Intelligencia nélkül pedig olyan a delfin, mint a lekvár gyümölcs nélkül, melyben az ízeket csak a kémia savanykás diadala pótolhatja.

De Poshik esetében nem volt az a tudomány, amely a kívánt hatást elérhette volna. Elkerülték az illúziók, és lepattant róla az ésszerűség.

És ez az ember akar kitérni. Delfinezik, mintha legalábbis lottón lehetne nyerni a származást. A múltat.

Pedig Poshik Gyula távolról sem volt ostoba. Kissé bamba, de semmiképp sem vízfejű, ahogy azt a magyartanárno végső kétségbeesésében egyszer az ellenőrzőbe is beírta.

Igaz, annak idején csupán az ötödik nekifutásra szerezte meg a jogosítványát, amikor már az egész bérház rajta röhögött. Fialat volt, és nem figyelt a részletekre. Például arra, hogy csokoládé helyett végre már némi készpénzt csúsztasson a vizsgáztató tiszt zsebébe. Hiába volt a tábla svájci, selymes és telt minden darabkája, és ritkább a keményvalutánál, mert kánikulában ugyanúgy viselkedett, mint a kakaóbabot távolról sem látó hazai. Így aztán több időt vett el a rendőrzakó szentségtelést sem nélkülöző tisztogatása, mint a faroló parkolás, pedig ebben Poshik Gyula már az első tanulóhetek után elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Egyedül a fogatlan Persák Joli néni vette védelmébe a házból. Apa nélkül nőtt fel, szoba-konyhában. Az ilyenektől ne várjatok sokat, emelte fel az ujját. Ezekből csak töltelék lesz. Puhára főtt semmi, tette hozzá, mert Persák Joli néni paraszti esze a maga természetességével egyesítette a marxizmust a gasztronómiával.

Gyula mégis megpróbált ellenállni a jóslatnak.

A csemergi piacon vásárolt tizenkét éves Wartburgjával taxizott néhány önfeledt évig, de aztán két kültelki suhanc a kivilágítatlan Petőfi utcán törött sörösüveget nyomott a nyakához. Az ilyesmin pedig még az is elgondolkodik, aki sosem látott Kék Fényt. Persze, nem hagyta magát. Néhány keresetlen szóval és az ülés alá odakészített csavarkulccsal csakhamar jobb belátásra bírta őket, majd hazahajtott. Azóta nem nyúlt a Wartburghoz. Be se ült. Úgy mondják, megsértődött.

A platánok alatt hagyott autóból előbb a benzint szívták le, majd egy éjjel kerekek nélkül maradt. Poshik minden reggel higgadtan szemrevételezte a járgányt, mintha a lépésről lépésre elhatalmasodó romlás előtt tisztelgett volna, megrendülten, ám koszorúk nélkül. A leszerelt elülső ajtók után még füttyentett is egyet. Azóta mindenki odajár: a kölkök papást-mamást játszanak az üléseken, de találtak ott már óvszert, műfogsort, napszemüveget, csakhogy amióta valaki odaszart, a roncs tabunak számít a bérház gyermekeinek. Nem higiénikus, hördültek fel egy emberként a fiatal anyák, és valóságos hadjáratot indítottak a volt taxis ellen, hogy mihamarabb szállítsa el onnan a bűnnek azt az ordénáré fészket. Mielőtt az egész házra átszállna a rontás. Az persze csak vigyorgott, mert milyen lurkó az, aki még nem evett szart.

Hogy Poshik Gyula buzi volna, akkor vetődött fel, amikor egy fénytelen, esős őszi napon, amikor az öngyilkossági vágy olyan fojtogató tud lenni, mint a virágillat, három palotapincsit fogadott be magához. Állítólag a szeméttelp mögött találta őket, ahová elmondása szerint naponta járt ki erőt gyűjteni. A névadással nem sokat bibelődött: Sándor, József, Benedek, ezeket üvöltötte mindig a kutyák után, pedig az egyik láthatóan szuka volt. Poshik azóta, ne szépsűk, megfellebbezhetetlenül a bérház legaljához tartozik. Kabátjáról csimbókokban lóg a szőr, és folyton kutyapisit áraszt, a tekintete pedig ábrándos, akár a süldő lányoké, mintha nem is a valóságot látná, hanem valami megfoghatatlan tüneményt a valóság mögött. Már a házmaster felesége sem köszön neki, holott az óvatosságból még a házaló gáborcigányokat is leurazza. Abból baj nem lehet.

Van, aki az ilyesmibe beletörődik, és van, aki daczból előbb a kutyákat lógatja fel a kilincsré, majd saját magát. Poshik Gyulát azonban más matériából gyúrták. Ha olyan nyámnyla volna, mint ahogy most gondolják róla, már rég átvágott torokkal élne, ha ez egyáltalán lehetséges. Így hát Poshik nem vonult vissza, még csak az orrát sem húzta fel, mint mások, hanem szerzett egy könyvet.

Antikvár darab, puhakötés, a sok olvasástól lekonyuló számfűlek. Semmi extra. A borító és az első oldalak hiányoztak, a könyv egyenesen az Előszó közepéig kezdődött.

Korábbi életeim, ez volt a címe. A fene tudja, hogy került hozzá. Elvileg két garast sem ért, de épp az ilyenért adnak elképzelhetetlen összegeket az ócskasoron, bár jó pillanatban két deci vodkáért is el lehet cserélni, de ezt senki sem tudta volna megmondani. Így sokáig tarthatta magát az a feltételezés, hogy az ördög személyesen kölcsönözte ki neki. Poshik elolvasta, majd tüntetően kitétte a gangra.

A könyvnek nem is az első kétszáz oldala volt fontos, azt szinte mindenki átugratta, hanem az utolsó ötven. Ott ugyanis a születési adatokból kiindulva, bonyolult kérdések és feladványok megválaszolása után, több órás számítást követően az ember megkapott egy tovább már nem bontható négyjegyű összeget. Ezt a számsort kellett összevetni a teszt után felsorakoztatott ötezer lehetőség valamelyikével, és derült ki a napnál is világosabban, hogy az illető mi lehetett korábbi életében. Hol áll az újjászületés folyton megújuló grádicsán.

Kreitzler Pál köztisztviselő áll ügyvéd, aki csak a feleségét verte módszeresen, néha még úgy öltönyben, nyakkendővel, például közönséges pincebogár volt még néhány évtizeddel ezelőtt, a bögyös neje pedig mérges kúpcsigá. A lángossütő Telepinéről, aki folyton fogyókúra receptekkel tömte a lakók fejét a sajtos-tejfölös mellett, és még a gyomorhajos pincért, Bett Józsit is rávette volna a lébőjtre, szóval neki az jött ki, hogy elefántteknős volt korábban, az egyetemi tanár Zakopánról pedig, hogy egy pitiáner tengeri gyík. Csúszómászó. Mintha nem lett volna a sunyi homlokára írva. Mindössze a házfelélős Tincsek Margit hangoztatta sokáig, aki a takarításra szánt időt a teregetőben aludta, hogy ő bezzeg parti fecske, de a pillanatokon belül összeülő házfelügyelői bizottság előtt, a teljes nyilvánosság bevonásával elvégzett teszt villámgyorsan kimutatta, hogy csak sivatagi róka. Talán még az is lehet, hogy veszett, de hogy rühes, az holtbiztos. A férje, az a húgvyszaqú vakond, már nem is mert fényes nappal mutatkozni.

Mert akkor már nem volt megállás.

Nemcsak a Mészáros utca 27. lakói jöttek sorra, de a környékről és a kültelkekről is besompolyogtak a vasgyűjtők és a szutyokbarna vályogvetők, mert valahogy mindenkit érdekelt a távoli ködökbe vesző múlt, a tudatlanul is cipelt sors. Főként, hogy ilyen tisztán és egyértelműen mutatkozott meg, a számok és nem a diplomácia kétszínű nyelvéen. Kendőzetlenül tárta fel a megemészthetetlen titkokat, az élet megkövesedett kísértéseit. És ahogy jöttek a jelentkezők, egyre gyarapodott a poloskák és foltos viperák tábora, a kajmánok és meztelen csigák nyálkás gyülekezete. A múlt lávaként tört a felszínre, és szinte mindent felperzselt maga körül. Az üszkös romok között pedig már azt is meg lehetett érteni, hogy a századelőn miért csúfolták Kenguru-telepnek a helyet. Hiszen, kezdte el mesélni a helytörténész Pongrác Lajos (mezei egér) mindazt, amit ismeretterjesztő füzeteiből oly tapintatosan kihagyott, miszerint annak idején Ausztrália mintájára ide telepítették a nagyváros összes ingyenélőjét és csirkefogóját, zsebmetszőket és kéjőket, szökött katonákat és uzsorásokat. Árulókat, gazdájukkal nyíltan feleselő zselléreket. És ezek a bűnök szálltak át láthatatlanul apáról fiúra, fiúról unokára, rakódtak le, mint a guanó, és maradtak is volna ott, ha Poshik átkozott könyve meg nem törí a hallgatás törvényeit.

De idővel még ez a hisztéria is elült volna. Csakhogy Poshik ügyet sem vetve a bűn féktelen áradására, a forrongó közhangulatra, csak úgy foghegyről és igen rossz ütemérzéssel vetette oda egy napos délután a csúszómászók és dögevők, az agyatlan korallok közé, hogy ő márpedig delfin.

Az állatok királya.

Még ha nem is a szárazon.

Képzeltetik. Ez a senkinek sem kellő, link alak! Ez a kutyapecér. Kommunista aljadék.

Bizonyítsa be, ordította elfehéredett szájával Kreitzler Pál.

Színhős, tette hozzá megvetően Zakopán.

Olyan állat nincs is, sivította Persák Joli néni.

Beidéztek, kereszkérdéseket szegeztek neki, kiforgatták minden mondatát. Elemezték mogorva csöndjeit. Poshik borotvátlanul, dagadt szemekkel ült a székén, körülötte, mint három aranyhal, a pincsik. Látszólag fel sem fogta, hogy mit művelt. Milyen rettenetes szellemet engedett ki a palackból. Egy igazi delfinnek több felelőssége lenne a közszel szemben, hívta fel a figyelmet a nyilvánvaló ellentmondásra az ügyvéd, aki akkor már inkább a főügyész szerepében tetszelgett.

De amikor két, egymástól független lakóbizottság is kétséget kizáróan visszaigazolta Poshik múltját, már nem volt mit tenni. Szembe kellett nézni a tényekkel.

Akkor már az járta, hogy Poshik mindenféle külső segítség nélkül tanult meg úszni, s ha nem török olyan szerencsétlenül a bokája tizenéves korában, akár országos, de talán világra szóló bajnok is lehetett volna. Egy vejszmüller.

A kételkedők viszont nem hagyták annyiban. Nem hagyhatták. A világ rendje dölne össze, ha Poshik csak úgy, minden előzmény nélkül kiérdemelné a delfinséget. Mert ha ez igaz, akkor minden más hazugság. A Kenguru-telep, a bűnök levakarhatatlan bélyege, a minden alól felmentő nyomor.

Újabb bizonyítékot követeltek. Lehetőleg élesben, dublőr nélkül. A válaszokat előre is megtanulhatta, vetették ellene az újabb bizottságokat javasolóknak. Különben is ezt már nem lehet elintézni a diplomácia eszközeivel. Tenni kellett valamit, mielőtt forradalom törne ki, vagy ami még rosszabb: polgárháború, vázolta fel a lehetőségeket Kreitzler. Eszeveszett öldöklés.

Vagy világháború. Ez a delfinség akár fertőző is lehet. És akkor ki állítja meg, nézett körül csillogó homlokkal.

Ma delfin, holnap oroszlan, mondta csöndesen Telepiné. És ez már minden képzeletet felülmúlt. Iszonyat és varázslat volt egyszerre. A pillangószárnyú apokalipszis.

Valaminek jönnie kellett.

Így történhetett, hogy azon a különösen meleg októberi délutánon Poshikot a hívei vállukon vitték le a Duna-partra. A kételkedők tábora fényképezőgépekkel felszerelve várta azt a nyilvánvaló pillanatot, amikor Poshik pár erőtlen karcsapás után eltűnik az ólomszürke habokban. Mit is várhatnánk egy taxistól, akit még az utasai is megverték, mondogatták.

Poshik előbb kissé ünnepélyesen elbúcsúzott a kutyáitól, majd néhány másodpercig feszülten koncentrált. Aztán belevetette magát a hideg folyóba. Elmerült, felbukkant újra. A hídról úgy látszott, hogy mindjárt megfullad, a partról, hogy szinte szeli a vizet. Üdvrivalgás, fojtott káromkodás hullámzott végig a tömegben. A nők sikoltoztak, egy idősebb férfi elájult.

Aztán csak az őszi fény, ahogy elárvultan táncol a víz pikkelyein.

Szinte egyszerre kattant az összes fényképezőgép. Akik ott voltak, úgy mesélik, legalább ötven kép készült akkor, de megmutatni egyet sem mutattak meg soha. Nem is lehetett, mert a tébolyt csak kevesen fogják fel színtiszta valójában. A képeken ugyanis tisztán kivehető volt az uszony. A Duna közepén. Fényes nappal. Sokan persze ma is azt mondják lefitymálón, hogy az képhiba, esetleg valami trükk. A televízióban minden nap látni ilyet. Pongrác Lajos pedig, aki már az óceánt is látta, megesküdött a sosemvolt apja életére, hogy az a valami a képen maximum cápa lehet. Semmiképp sem delfin. Egy minden maradékot felfaló, ostoba pörölycápa.

Ebben ki is lehetett volna egyezni.

Hiszen a taxis világléletében hazug fráter volt.

Egy álmodozó hippí.

Mások, akikre nem nagyon szoktak odafigyelni, mert bármiből készek viccet csinálni, azt terjesztették, hogy Poshik Gyula már réges-rég a Fekete-tengerben lubickol, és tojik a hangulatkeltésre. Nem érdekli senki és semmi. Szabad, mint Isten legboldogabb teremtményei.

De az is lehet, hogy a vasúti híd cölöpjei után kimászott a partra, dideregve megtörölközött, majd kaffogó papucsában ráérősen hazaballagott. Azóta is úgy éli kettős életét.

Közöttünk.

Kategoria: vers, próza

Denumire autor: Papp Sándor Zsigmond

Látó Szépirodalmi Folyóirat